

JOODSAMSTERDAM

Joodse sporen in Amsterdam en omgeving

Menu

JOODS AMSTERDAM EN JOODS ERFGOED ROTTERDAM JAAROVERZICHT 2018

Gezond 2018

Het eerste wat ik u wilt toewensen in 2019 is een goed en gezond nieuwjaar.

De belangstelling voor de twee websites is 2018 wederom sterk gestegen. Vanwege mijn afstuderen is er periodiek minder geschreven, maar toch konden er 12 nieuwsbrieven worden verzonden met elke maand nieuwe artikelen. Het is al veel vaker gezegd, maar uw aanwijzingen, tips, oude familiefoto's e.d. worden zeer gewaardeerd. Voor mij persoonlijk was dit het jaar van het afstuderen als historicus aan de UvA. Ik heb al wat vragen ontvangen over de eindscriptie waarbij ik onderzocht of er verzet is gepleegd binnen de Joodse Raad in Rotterdam. Ik kan dit bevestigend beantwoorden en tijdens dit jaaroverzicht stuur ik u de link naar de scriptie. Verder ben ik nu nog met een masterstudie geschiedenis aan de UvA bezig en ik ben ook daarvoor inmiddels begonnen met de eindscriptie. In het kader daarvan zou u me kunnen helpen; ik wil namelijk een onderzoek doen naar de Joodse identiteit van Joodse ondernemingen voor en na de Tweede Wereldoorlog. Te denken hierbij valt aan zaken zoals het rekening houden met de feestdagen en de sjabbat. Mocht u me kunnen helpen, laat me dit dan weten via het bekende mailadres. Daarbij ben ik zeer geïnteresseerd in de verhalen van werknemers van dergelijke bedrijven. Dit jaaroverzicht geeft naast een aantal cijfers een overzicht van alle artikelen die in 2018 verschenen zijn.

Jaaroverzicht 2018

In dit overzicht de artikelen die aan de websites www.joodsamsterdam.nl en www.joodserfgoedrotterdam.nl tijdens 2018 zijn toegevoegd. In 2018 waren dat 155 aanpassingen en/of nieuwe artikelen. Het bezoek aan de website is gegroeid van 286.364 pageviews in 2017 naar 337.703 pageviews in 2018, van 147.491 bezoeken in 2017 naar 188.853 bezoeken in 2018 en van 122.161 unieke bezoekers (de personen die voor het eerst bezoeken) in 2017 naar 158.945

unieke bezoekers in 2018. Het aantal pagina's dat per bezoek bekeken wordt is gedaald van 1,94 per bezoeker naar 1,79 in 2018 (men blijft minder lang op de site, of men weet sneller wat men zoekt). Met deze gegevens kan gesteld worden dat de website een goed bezochte site is, en dat zonder reclame of andere vorm van ondersteuning met uitzondering van de hier onder besproken commissie-vorm. Het jaaroverzicht is ook als pdf te [downloaden](#).

De websites steunen?

Een aantal boeken die op de site genoemd worden is bijeen gebracht op de [boekenpagina](#). Wanneer u via deze pagina bestelt, ontvangen wij een bescheiden provisie. Ook wanneer u via deze link naar de pagina gaat, doorklikt naar bol.com en daar iets heel anders bestelt, dan nog ontvangen wij provisie. Deze provisie is voor ons een zeer bescheiden bijdrage in de kosten van de sites. Verder worden beide sites niet financieel ondersteund. Wel verzorgen we **exclusieve rondleidingen door Rotterdam en Amsterdam** en de omgeving van deze steden. Meer informatie via deze [pagina](#). Voor beide steden zijn er vijf verschillende rondleidingen.

2018

Joodserfgoed Rotterdam

- 6 jan – De **Nederlandschen Volksdienst** werd in de oorlog opgericht om het sociale werk in Nederland onder een paraplu te brengen. Hoe zat dat in de Maasstad en waar was ze actief?
- 8 jan – Open Joodse Huizen Gouda maakte een documentaire over een van de kinderen die op het Kindermonument staat in Rotterdam, **Leo Klisser**.
- 26 jan – de **Nassaukade** is toegevoegd aan de site.
- 26 jan – **Chaim Millet** zat in Rotterdam in de damesconfectie. Het precieze weten we nog niet, maar wat gevonden is, is al te lezen.
- 26 jan – de **Oranjeboomstraat** is toegevoegd.
- 9 feb – **Theater Soesman** is er maar anderhalf jaar geweest aan de Kruiskade te Rotterdam.
- 21 feb – De **Westersingel** is toegevoegd met daar ook het bijzondere verhaal van de familie Rijnderman.
- 4 maart – **Numansdorp** is toegevoegd
- 8 maart – de **Noordsingel** is toegevoegd.
- 10 maart – de **Honingerdijk** is toegevoegd.
- 11 maart – de **Jonker Fransstraat** is toegevoegd.
- 14 maart – de informatie over de **Witte de Withstraat** is uitgebreid.

Joods Amsterdam

- 1 jan – de **Delistraat** is toegevoegd
- 1 jan – de **2e Boerhaavestraat** is toegevoegd.
- 10 jan – de **Zuurhandel** was een belangrijke negotie in Joods Amsterdam.
- 12 jan – de **Firma S van Vliet** op de Sint Anthoniesbreestraat was een van de zuurinleggerijen
- 12 jan – **Meijer Nikkelsberg** was een zuurhandelaar voor de oorlog.
- 14 jan – **Avigdor Higes** had de Turkse nationaliteit. Hoe zat dat precies?
- 15 jan – **Zuurinleggerij J B Roe** zat op de Houtkopersburgwal. Wat is er nog te achterhalen?
- 23 jan – **Firma H Aalsvel** zat met een zuurinleggerij op de Sarphatistraat.
- 24 jan – Het was een wat kleinere zuurinleggerij, de **Haarlemse Zuurinleggerij** en ze adverteerde in het NIW. Hoe zat het?
- 27 jan – **Loesje Walvis** schreef ooit in het poëzie-album van een zus van haar vriendinnetje. Het verhaal is te lezen via de link.
- 7 feb – **Jaantje Luteraan** was onderwijzers in Amsterdam. Wat is er over haar en haar gezin te vinden?

15 maart – **Willem en Riek Prins** waren ondergedoken op de Witte de Withstraat.

16 maart – de **Adrien Mildersstraat** is toegevoegd.

1 april – de **Hoofdsteege** is toegevoegd.

1 april – het legendarische **hotel Coomans** is toegevoegd

2 april – de **Meent** is toegevoegd.

16 april – het verhaal over **Jacob Valk** en zijn familie is toegevoegd.

21 april – Na het bombardement van 14 mei 1940 werden er in Rotterdam tal van **noodwinkels** gevestigd. Een artikel in De Tijd laat zien hoeveel dit er waren

25 april – **Eliazar Sekir** werd gedood door het bombardement op Rotterdam van 14 mei 1940.

4 mei – **Izak Simon van der Sluis** was een kleine koopman uit het centrum. Hij ging drie maanden voor zijn dood nog langs bij de Joodse Raad om te vragen of hij niet in overtreding was.

6 mei – De **Provenierssingel** is toegevoegd.

11 mei – De familie **Roco** woonde aan de Statenweg in Rotterdam. Een deel van hen overleefde de oorlog in de onderduik. Dochter Annette werd zangeres.

18 mei – de **Jan van Loonslaan** is toegevoegd.

28 mei – de **'s Gravendijkwal** is toegevoegd.

1 juni – **Maurits Hillel van Hertzfeld** behoorde tot de elite in Rotterdam en had een bedrijf in zuidvruchten.

9 juni – de **Geldersekade** is toegevoegd.

23 juni – **Ijsselmonde** is toegevoegd aan de website.

27 juni – **Levi de Hartog** was in 1942 de opzichter van de Joodse begraafplaats aan het Toepad.

1 juli – **Maurits Spetter** had een damesconfectiezaak in het centrum van de stad.

1 juli – **Meijer Spetter** verkocht manufacturen in het centrum van Rotterdam.

1 juli – de **Gedempte Botersloot** is toegevoegd.

8 juli – **Rebecca van der Sluijs** was een zangeres uit Rotterdam.

23 juli – **Victor Silberberg** was ondernemer op de Coolsingel in Rotterdam.

7 feb – de **Barndesteege** is toegevoegd.

13 feb – de zuurinleggerij van **David de Goede** was op de Houtkopersdwarstraat gevestigd.

15 feb – De **Regulierssteeg** is toegevoegd.

16 feb – de **Zeeburgerdijk** is aangevuld.

23 feb – **Roosje Koster – de Kromme** had een zuurinleggerij in Amsterdam.

28 feb – de **Sparrenweg** is toegevoegd aan de site.

5 maart – de **Watersteeg** is toegevoegd.

10 maart – **Firma Joop de Jong** verkocht zuurwaren vanaf de Weesperstraat 81.

11 maart – **Abraham Elias Boutelje** maakte de eerste vertaling van Oorlog en Vrede vanuit het Russisch in het Nederlands.

17 maart – de **Linnaeusstraat** is toegevoegd.

21 maart – het verhaal over **Maurits Auerhaan** is toegevoegd.

29 maart – Er is een unieke foto opgedoken van **opperrabbijn Justus Tal** en zijn gezin. De pagina over hem is eveneens aangevuld met nieuwe gegevens.

6 april – de **Vrolikschool** is toegevoegd.

15 april – **Simon Polak** verkocht voor de oorlog zuurwaren ORT vanaf Staalstraat 15.

15 april – **Joseph Soesman Polak** begon zijn zuurhandel rond 1819.

24 april – de **Johannes Verhulststraat** is toegevoegd.

26 april – **Etienne Freres** was een wijnhandel in Amsterdam.

26 april – de **Frans van Mierisstraat** is toegevoegd.

1 mei – **Leendert Aronson** overleefde als kind Bergen-Belsen en werd slachtoffer van het regime van Saddam Hoessein.

1 mei – Het verhaal over stoomdiamantslijperij **Hekster & Schenkkan** op de Jodenhouuttuinen.

3 mei – oproep voor informatie over de **Amersfoortse families Van Tijn**

8 mei – **Maartje van Tijn** was een goed schrijfster en werd bekend om haar vertalingen uit het Hebreeuws.

10 mei – **Jacob Wegloop** was een concertpianist en werd geadopteerd door Maurits en Sibilla Allegro.

10 mei – het gezin Birnbaum stelde na de oorlog hun huis in **Bussum** open voor Joodse wezen. Unieke

1 aug – **Maurits en Jona Bosman** waren de laatste eigenaren van het familiebedrijf Bosman & De Arend, een Rotterdams textielbedrijf. Tijdens de oorlog werden de Bosmannen verantwoordelijk voor een afdeling van de Joodse Raad van Rotterdam.

11 aug – de **Schiedamseweg** is toegevoegd aan de website.

19 aug – De gebroeders **Van Embden** verkochten rijwielen en radio-onderdelen op de Lange Pannekoekstraat in Rotterdam.

22 aug – de **Nieuwe Markt** is toegevoegd aan de website.

25 aug – de **Herman Costerstraat** is toegevoegd

27 aug – de **Maaskade** is toegevoegd aan de site.

28 aug – Het **Grote Kerkplein** is toegevoegd aan de site.

21 sep – de **Hofdijk** is toegevoegd aan de website.

28 sep – In de tweede helft van de 19e eeuw had **Knoek en Cohen** een zuivelhandel op de Westewagenstraat 116.

28 sep – Bijna een jaar woonde **Max Intrator** met zijn ouders rond 1920 in Rotterdam en in 1947 werd een Max Intrator gearresteerd wegens deviezensmokkel voor vluchtelingen naar het Britse mandaatgebied Palestina. Dezelfde persoon? Wellicht weet u het...

28 sep – **Chaja Belja Korn** was een peuter toen ze in Rotterdam overleed. Ze was met haar ouders onderweg van Oost-Europa naar de Nieuwe Wereld. Weet u meer over haar?

30 sep – de **Statenweg** is toegevoegd aan de website.

3 okt – **Leentje te Korte en Mozes van Praag** hadden hun kantoorboekhandel aan de Brede Hilledijk te Rotterdam.

6 okt – het **Weenaplein** is toegevoegd aan de website.

6 okt – de **1e en 2e Weenastraat** is toegevoegd.

6 okt – ook Rotterdam heeft een **eroev** gekend en die werd zelfs in 1939 hersteld.

6 okt – Hij had een Joodse vader en was een kleurrijke Rotterdammer, **Bram van Leeuwen**

9 okt – De **Gouvernestraat** is toegevoegd. In 1987 kwam theater De Lantaren in opspraak.

12 okt – **Hugo, Julia en Rosie Kälbermann** woonden voor de oorlog in de Maasstad.

12 okt – een oproep van documentairemaakster Saskia

filmbeelden uit dit huis aan de Esiaan zijn te zien via de link.

19 mei – Het leggen van de **eerste steen voor de Talmud Toraschool** op de 2e Boerthaaestraat was een grootse gebeurtenis. Het verslag staat op de site.

19 mei – Deze maand is op **Joodsche School 1** – de Van Alphenschool – een plaquette onthuld.

21 mei – **Michael Mendes** was de filantroop die de Clarastichting in Zandvoort mogelijk maakte. Is er iets over hem bekend?

21 mei – **Samuel Senior Coronel** stond aan de wieg van de sociale geneeskunde.

1 juni – De familie **Gutmacher** waren Duitse vluchtelingen en gingen op het Olympiaplein wonen.

6 juni – een Zweeds onderzoeker zoekt een aantal personen. Ze staan op **deze pagina**.

16 juni – **Texel** is toegevoegd aan de website.

22 juni – Het **Sarphatipark** is toegevoegd.

22 juni – **Bernard Trompetter** was een geliefd arts in Amsterdam-Oost

11 juli – de **Deurloostraat** is toegevoegd.

15 juli – de **Rubensstraat** is toegevoegd.

15 juli – **Gerhard Badrian** was Joods, vluchteling en verzetsstrijder

18 juli – de **Eerste Boerhaavestraat** is toegevoegd aan de website.

22 juli – het verhaal over **Meijer Barber** is aangepast en aangevuld.

22 juli – de **Vijzelgracht** is toegevoegd.

9 aug – de persoon van een bijzondere gevelsteen op de **Sarphatistraat 92** waar nooit duidelijk was wie de eerste steen legde van dat pand is na speurwerk eindelijk achterhaald.

9 aug – De **Bethaniëndwarsstraat** is toegevoegd.

10 aug – Het **Olympiaplein** is toegevoegd

14 aug – De **Blauwburgwal** is toegevoegd.

22 aug – **Annie Rooselaar** dook onder op Schiermonnikoog. Maar veel meer mensen wisten dat ze Joods was....

22 aug – ook **Juf Karst** op Schiermonnikoog had een Joodse onderduikster.

van den Heuvel over **Monne de Miranda**.

14 okt – **Berthold Bodenheimer** woonde met zijn gezin vanaf 1924 op de Graaf Florissstraat.

9 nov – Wie herkent iemand op deze foto van **Fotografie Strauss?**

14 nov – **Jakob Zaller** vocht in de 1e WO voor Oostenrijk, kwam als krijgsgevangene in GB terecht en ging naar Rotterdam.

28 nov – **Zilversmit & Pinto** was een vervoersmaatschappij voor vee.

28 nov – een oproep naar nazaten van **Willem Sanders en Rebecca Cohen**.

1 dec – **Salomon Lichtenholz** was de uitbater van een café op de Schiedamsedijk.

1 dec – **Isaak David Levie Frank** werd in 1943 geboren en overleed in Westerbork.

2 dec – Een verhaal uit de 19e eeuw, **Henriëtte Israël de Levie**

15 dec – Aan de hand van het adresboek 1939 kon al worden achterhaald wie er op de meest Joodse straat van Rotterdam woonde, de Helmersstraat. Door het bombardement bestond deze straat na 14 mei 1940 niet meer. Speurwerk in archieven laat nu iets meer zien van de bewoners van deze straat en het overzicht is **hier** te vinden. Dit schokkende beeld is exemplarisch voor de Joodse geschiedenis van de Maasstad.

17 dec – In 1920 bestond er in Rotterdam een **Joodse Turn en Atletiekvereniging**.

17 dec – de **Delftschestraat** is toegevoegd.

22 aug – de verhalen over Schiermonnikoog staan op deze **verzamel pagina**.

1 sep – De **Pretoriusstraat** is toegevoegd aan de site.

1 sep – Bij een onderzoek kwam naar voren dat bij de christelijke **Martha-Stichting** drie Joodse kinderen in de oorlog waren ondergebracht.

1 sep – de **Koningsstraat** is toegevoegd aan de site.

2 sep – Het **Westerscheldeplein** (Europaplein) is toegevoegd aan de site.

5 sep – **Anna Waterman** is begraven op de Joodse begraafplaats in Malmö. Wat is haar verhaal?

6 sep – **Klaartje Elsas – Brilleslijper** is begraven op de Joodse begraafplaats in Malmö. Wat is haar verhaal?

6 sep – **Lena Veffer** is begraven op de Joodse begraafplaats in Malmö. Wat is haar verhaal?

7 sep – **Rosette Henriëtte Bas** is begraven op de Joodse begraafplaats in Malmö. Wat is haar verhaal?

8 sep – **Ellien Lissaur** is begraven op de Joodse begraafplaats in Malmö.

15 sep – Het was geen koek en ei bij **Lissauers Manufacturenhandel**, want de broers eindigden voor de rechter.

5 okt – de **Lange Nizel** is toegevoegd aan de website.

6 okt – de **Bloedstraat** is toegevoegd aan de website.

8 okt – ook dit kleine straat in de Lastage, de **Korte Koningsstraat**, heeft een Joodse geschiedenis.

12 okt – een oproep van documentairemaakster Saskia van den Heuvel over **Monne de Miranda**.

17 okt – de **Tesselschadestraat** is toegevoegd.

21 okt – **Daniel Borstel en Klara Borstel – Engelsman** hadden op de Valkenburgerstraat 14 hun tapperij en slijterij.

24 okt – de **Plantage Lijnbaansgracht**, opgeheven in 1915, is toegevoegd.

1 nov – de **Molsteeg** is toegevoegd aan de website.

4 nov – Op de Valkenburgerstraat 14 werd de eerste steen van **Hartog Polak** her-onthuld.

8 nov – **Selma Meijer** was feministe en verzetsstrijder.

20 nov – De **Madurastraat** is toegevoegd aan de site.

20 nov – het **gezin Strijder** uit de Madurastraat was actief in het helpen van Joden in de onderduik.

21 nov – Op 28 november komt het boek 'Lotty's bankje, Stilstaan bij de Jodenvervolging in Amsterdam' van Gerben Post uit. Een recensie staat **hier**.

23 nov – het **Hortusplantsoen** is toegevoegd.

24 nov – de **Spiegelgracht** is toegevoegd.

25 nov – **Helena Kanis** kwam al voor de oorlog in het geweer tegen de nazi's

25 nov – de **Nieuwe Spiegelstraat** is toegevoegd.

28 nov – **Arno Friedmann** werd in Breslau geboren, kwam naar Amsterdam en ontsnapte uit Westerbork.

28 nov – Manfred Gerstenfeld schreef in 2001 in Aleh een artikel over **Icek Mundsztuk**. Het artikel mochten we overnemen op deze site.

1 dec – Het Jonas **Daniel Meijerplein** stond al op de site, maar is nu bijgewerkt.

10 dec – Een artikel over **Jewish Amsterdam** uit de Jewish Tribune (VK) mogen we met vriendelijke toestemming verder verspreiden.

20 dec – **Een ontvoering van een kind** uit een school in Amsterdam. Dat kwam ook al voor in de 19e eeuw.

24 dec – Er is wat informatie gevonden over een van de sloppen van de Valkenburgerstraat, de **Liefdegang**.

25 dec – Het verhaal over **Abraham de Hond en Marianne Sluijter**, marktkooplieden op het Waterlooplein.

